

Efnahags- og viðskiptanefnd
Nefndasvið Alþingis
Alþingi við Austurvöll
101 Reykjavík

Reykjavík, 2. september 2020

Efni: Beiðni um framlengingu á ívilnun tengiltvinnbíla.

Þann 17. desember 2019 voru samþykkt lög á Alþingi um breytingu á lögum um virðisaukaskatt og lög um tekjuskatt (vistvæn ökutæki o.fl.). Í umsögnum sem lagðar voru fyrir Alþingi í desember 2019 fóru Bílgreinasambandið og Samtök ferðaþjónustunnar yfir mikilvægi þess að framlengja ívilnanir á tengiltvinnbíla en það stóð til að fella slíkar ívilnanir í lok árs 2020.

Áhættusamt að lækka ívilnanir á tengiltvinnbíla

Í umsögnum sínum lögðu bæði samtökin áherslu á að ákveðnar breytingar yrðu gerðar á frumvarpinu er snéru að niðurfellingu ívilnana á tengiltvinnbíla. Í frumvarpinu sagði að slíkar bifreiðar ættu að vera orðnar samkeppnishæfar í verði á þessum tíma og þurfi því ekki ívilnanir til lengri tíma en til loka ársins 2020. Samtökin voru þessu ekki sammála þar sem tengiltvinnbílar eru talsvert dýrari í innkaupum. Líklegt er að svo verði áfram því mikil þróun er enn á tækni tengiltvinnbíla þar sem m.a. drægni á hreinu rafmagni er að aukast. Drægnin var oftast skráð á milli 20-30 km samkvæmt evrópsku aksturslotunni (NEDC) en er að fara yfir í 50-96 km samkvæmt samræmdu prófunaraðferðinni (WLTP). Með þessu er raundrægni þessara ökutækja að meira en tvöfaldast og hafa þessi ökutæki því enn meira vægi í því að ná niður heildarútbæstri í samgöngum. Í apríl 2019 samþykkti Evrópuþingið og Evróðuráðið reglugerð (EU) 2019/631 sem setur árangurstaðla og viðmið fyrir CO₂ útblásturslosun nýrra fólksbíla eftir árið 2020. Markmiðið er nú sett á meðaltalslosun nýskráðra bíla upp á 95 g CO₂/km eftir 2020. Reglugerðin hefur ekki verið innleidd á Íslandi. Árið 2019 var meðaltals losun nýrra fólksbíla á Íslandi í 117 g CO₂/km.

Í frumvarpinu var mikil áhersla á að liðka fyrir kaupum, ekki einungis almennings heldur einnig fyrir ökutækjaleigur að festa kaup á vistvænum bílum. Kaup ökutækjaleiga á fólksbílum dróst saman um rúm 40% frá árinu 2016, þegar seldar voru 8153 fólksbifreiðar til ökutækjaleiga, til ársins 2019, þegar salan var 4869 fólksbifreiðar til ökutækjaleiga. Það sem af er þessu ári, fyrstu 8 mánaði ársins, hafa 1696 fólksbílar selst í ökutækjaleigu sem er samdráttur upp á 59,7% frá fyrra ári. Af sölu þessa árs þá eru ökutækjaleigur búnar að kaupa 131 tengiltvinnbíl sem er 7,7% af heildarkaupum þeirra. Árið 2019 var einungis 2,2% af heildarkaupum

ökutækjaleiga tengiltvinnbílar. Það sýnir okkur að ökutækjaleigur voru komnar af stað í að breyta flota sínum þrátt fyrir erfitt árferði í rekstri.

Hlutfall tengiltvinnbíla í heildarsölu hvers árs hefur verið að aukast. Það sem af er árinu 2020 (fyrstu 8 mánuðir ársins) er hlutfall tengiltvinnbíla 17,2% af sölu í ár samanborið við 10,3% árið á undan. Þegar einungis er horft til kaupa einstaklinga á tengiltvinnbílum, hefur sala aukist um 40,1% fyrstu 8 mánuði ársins 2020 borið saman við sama tímabil 2019. Má gera ráð fyrir að með verðhækkunum á þessi ökutæki komi bakslag og aðrir orkugjafar verða fyrir valinu, svo sem bensín og dísel. Í þessu samhengi er einnig rétt að nefna að íbúar landsbyggðarinnar eiga oft erfiðara með að kaupa sér hreina rafbílur þar sem drægnin er enn ekki orðin nægjanleg til að fullnægja þörfum þeirra og hleðsluinnviðir ekki nægir. Tengiltvinnbílar henta einstaklega vel á landsbyggðinni því þar geta þeir nýst 100% á rafmagni innanbæjar en nýtast að auki vel í langkeyrslur.

Kannanir sýna hvað tengiltvinnbílar eru mikilvæg brú yfir í kaup á 100% rafbílum. Bæði hjálpa þeir þeim sem þurfa að keyra virkilega mikið að geta keyrt að hluta á rafmagni, á sama tíma og það aðstoðar þá sem treysta sér ekki til að festa kaup á 100% hreinum rafbíl. Kaup á fólksbíl er stór ákvörðun og því ótti við að komast ekki í hleðslu eða það að hafa ekki aðgengi að hleðslu á heimilinu setur fólk að sjálfsögðu á þann stað að geta ekki fjárfest í 100% rafmagnsbíl.

Sala fólksbíla það sem af er ári er langt undir þeirri áætlun sem Bílgreinasambandið gaf út í byrjun árs. Þarf að fara aftur til ársins 2013 til að sjá minni sölu miðað við fyrstu 8 mánuði ársins. Markmið stjórnvalda samkvæmt aðgerðaráætlun í loftslagsmálum er að 100.000 skráðir rafbílur eða önnur vistvæn ökutæki séu á götunni árið 2030 og því er mikilvægt að tryggja að ekki komi bakslag í þann góða gang sem við höfum náð. Hins vegar með þeirri minnkandi sölu sem hefur átt sér stað síðustu ár má búast við að erfitt verði að ná markmiðinu og að

stjórnvöld verði að styðja við endurnýjun bílaflotans. Innleiðing nýorkubíla hefur gengið vel hér á landi og ein ástæða þess eru ívilnanir stjórnvalda sem hvetja til kaupa á slíkri bifreið. Samtökin telja að stjórnvöld þurfi að stíga varlega til jarðar þegar kemur að því að lækka ívilnanir á tengiltvinnbíla þar sem slíkt muni hægja á rafbílavæðingu þjóðarinnar, eins og dæmi erlendis frá sýna.

Tillaga að breytingu á ívilnunum tengiltvinnbíla

Í dag er virðisaukaskattsívilnun fyrir tengiltvinnbíla að hámarki 960.000 krónur en munu lækkar niður í 600.000 krónur um áramót. Á sama tíma mun upphæð sem heimilt hefur verið að undirþiggja frá skattskyldri veltu lækka úr 4.000.000 króna í 2.500.000 króna. Ef ívilnanir lækka er ljóst að margar af þeim tengiltvinnbílum sem eru í boði á markaðinum munu hækka sem þessari krónutölu nemur og verða því síður samkeppnishæfar við samskonar ökutæki með bensín eða díselvélum. Sem dæmi þá mun tengiltvinnbreið sem kostar 4.000.000 krónur í dag, hækka upp í 4.360.000 krónur eða um tæplega 10% á meðan að sambærileg bensín- eða díselbifreið mun áfram kosta það sama og er áfram oft 5-15% ódýrari þar sem sú bifreið er ekki með rafmótor eins og tengiltvinnbifreiðin. Samkeppnishæfni tengiltvinnbifreiðarinnar sem getur ekið 50-60 km daglega á rafmagni minnkar því umtalsvert og mun draga úr hvata til sölu slíkra bíla enda verður hún allt að 20-25% dýrari en sambærileg bifreið sem er einungis knúin áfram af jarðefnaeldsneyti.

Samtökin telja ráðlegt að ívilnanir tengiltvinnbíla verði framlengdar og ekki komi til þeirra breytinga sem eiga að taka gildi um áramót heldur frestist þær um eitt ár. Helsta ástæðan er að árið 2020 mun seint teljast venjulegt ár og hefur sala ökutækja borið þess merki.

Fyrir hönd Bílgreinasambandsins.

María Jóna Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri

Fyrir hönd Samtaka ferðapjónustunnar.

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri bílaleigu